

[Fr. Dalgaard.]

føres adskillige Argumenter for, at vi kunde nærme os det svenske System mere, end vi gør ved dette Lovforslag, og ogsaa som Udvalget foreslog det. Disse Argumenter behøver ikke at være dikteret af nogen speciel Forbrydervenlighed, men af rent praktiske Grunde. Jeg ser imidlertid godt Vanskelighederne ved at tage saa stort et Skridt, som man altsaa har taget i Sverige, og i hvert Fald er det Forslag, der foreligger her, efter min Mening et meget stort Fremskridt.

Jeg skal ikke komme ind paa en nærmere Gennemgang af det meget vidtspændende Lovkompleks; baade Udvalgsbetænkningen, de udførlige Bemærkninger til Lovforslaget og den højtærede Justitsministers Udtalelser ved Forelæggelsen her giver fyldig Besked om de betydelige Ændringer og om Grunden til disse Ændringer. Jeg skal kun gøre nogle ganske faa Bemærkninger.

I § 1 findes foruden Hovedbestemmelsen om, at § 78 i Straffeloven forsvinder — den Paragraf, der omhandler selve de borgerlige Rettigheder —, tillige en anden meget vigtig Bestemmelse, nemlig en Ændring af Straffelovens § 79. Efter den foreslaaede ændrede Affattelse af § 79 bliver det fremtidig saadan, at Retten til at udøve et Kald eller Erhverv nu kan fradømmes den, som paa strafbar Maade har forset sig ved Udøvelse af dette Hverv eller Erhverv. Denne Fradømmelse af Retten til at udøve specielle Funktioner har jo ikke noget at gøre med at fradømme borgerlige Rettigheder i al Almindelighed. Vi havde i Straffelovens § 79 i Forvejen det, at man kunde fradømmes et Hverv, som man havde vist sig uskikket til, men der var ingen Adgang til at fradømme f. Eks. Næringsret, selv om vedkommende havde misbrugt sin Næringsret paa en meget grov Maade. Den Udvidelse af § 79, som nu foreslaas, mener jeg er meget heldig. Man kan f. Eks. nævne Tilfælde, hvor en Mand har solgt fordærvede Levnedsmidler eller har gjort sig skyldig i anden livsfarlig eller sundhedsfarlig Virksomhed inden for sit Erhverv. Det er meget gavnligt, at man nu foruden at idømme Straf — det er jo som oftest Bøder nu om Stunder — ogsaa kan sige: Du har misbrugt din Næringsret, du har slet ikke Lov til at udøve denne Næringsret — og det er altsaa det, man nu kan ved den nye Affattelse af § 79.

De forandrede Valgrets- og Valgbarhedsbetingelser med Hensyn til vanærende Handlinges Indflydelse blev jo udførligt omtalt under Grundlovsdebatten; det skal jeg ikke komme ind paa her. Et Mindretal i

Udvalget vilde her følge det svenske System, hvorefter en vanærende Handling eller det, der skulde stilles ved Siden deraf, overhovedet ikke skulde have nogen Indflydelse paa Valgretten, men saa langt gaar man altsaa ikke her. Flertallet vil lade Lovgivningen afgøre, om paa nærmere angiven Maade straffede Personer skal have Valgret, og Ministeriet foreslaar — og det gør Udvalget ogsaa — som Minimumsgrænse 4 Maaneders Fængsel, Arbejdshus eller Sikkerhedsforvaring, en Minimumsgrænse, som man finder en Række andre Steder i Lovforslaget.

Hvad Valg til Menighedsraad angaar, har Ministeriet efter Samraad med kirkelige Myndigheder skærpet Vandelsbetingelserne noget i Forhold til Udvalgets Forslag.

Baade dette og den Udformning, Ministeriet har givet Vandelsbetingelserne for Adgang til forskellige Hverv inden for Retsplejen, anser jeg for hensigtsmæssig.

Hvad Vandelsbetingelserne for Opnaaelse af Hjælp efter Sociallovgivningen angaar, er Minimumsgrænsen her efter Udvalgets Forslag sat til 3 Maaneders Fængsel. Det er en noget strengere Bestemmelse end den, der gælder f. Eks. for Valgret, men ikke saa streng som den gældende Regel, hvorefter man mister Ret til Aldersrente og Invaliderente o. s. v., naar man for en vanærende Handling er idømt Straf og har mistet de borgerlige Rettigheder. Nu kræves der Straf af Fængsel i mindst 3 Maaneder. Et af de Omraader, der har været stærkest fremme i Diskussionen og derfor har beskæftiget Udvalget stærkt, er den Indflydelse, Tabet af borgerlige Rettigheder havde paa Adgangen til at faa og bevare Næringsbrev. Det var ogsaa her, Spørgsmaalet oftest blev praktisk, fordi adskillige straffede Personer søgte at skabe sig et Erhverv under en eller anden Form for Handel, Haandværk eller lignende, og det var ogsaa her, Diskussionen om de betingede Dømmes Medfør af Tab af borgerlige Rettigheder gjorde sig stærkest gældende. Jeg vil her indskyde, at man vist ofte har gjort det nuværende System nogen Uret, thi netop naar det gælder betingede Domme, har Handelsministeriet været yderst varsomt ved Administrationen af Lovgivningen og har været meget large, naar det gjaldt om at give Dispensation fra Lovgivningen.

Efter de Oplysninger, der staar i Udvalgsbetænkningen, ser man, at af 33 Ansøgninger siden Straffelovens Ikrafttræden i 1933 er kun 2 blevet afslaaet, og i øvrigt var Handelsministeriet ogsaa meget imødekommende og er det, naar det gælder ube-